

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на

о. Добромир Кирилов Костов

на тема: *Другият като философско-богословски проблем*

за присъждане на образователната и научна степен *Доктор*

в професионално направление **2.3. Философия**

по научната специалност *История на философията*

за нуждите на **ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград**

от проф. дфн Валентин Канавров

Дисертацията е в обем от 165 стр., вкл. библиография на цитираните източници. Чистият текст е 161 стр. Библиографията е релевантна на съдържанието на дисертацията и достатъчна в изворово, информационно, херменевтично и интерпретативно отношение. Библиографията съдържа 83 заглавия на български и руски език. Всички заглавия са цитирани и използвани в текста. Дисертацията е придружена от автореферат и съпътстващи документи. Авторефератът в обем от 30 стр. стриктно следва структурата на дисертацията и напълно възпроизвежда нейното съдържание. В автореферата коректно са отразени основните приноси моменти на дисертацията и публикациите на автора по нейната тематика. Съпътстващите документи са пълни според изискванията на закона и другите нормативни документи, които уреждат процедурата.

През 2002 г. Добромир Костов завършва специалност *Богословие* в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ с магистърска ОКС. От 2001 г. е свещенослужител в Пловдивска митрополия. В момента има свещенически сан *ставрофорен свещеноиконом*; о. Добромир е Ректор на Духовната семинария в Пловдив, Зам.-ректор на Духовната академия в Пловдив, протосингел на Пловдивска митрополия и игумен на Араповския манастир. През март 2014 г. е зачислен за докторант на самостоятелна подготовка в Катедра „Философия“ на Философския факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. През март 2016 г. след успешно проведена вътрешна защита в катедрата е отчислен от Факултетния съвет на ФФ с право на защита. На първото заседание на научното жури поех ангажимента за изготвяне на становище за дисертационния текст.

Като научен ръководител на о. Добромир ми е трудно да погледна на текста с „чужди, рецензентски очи“. Зная силните му идеи и систематични решения. Припомням си заложените от мен завишени изисквания, концептуални насоки, понятийна чистота, завършеност на подредбата. Радостен съм, че о. Добромир се справи успешно с проблематиката. Отчитам богословското му образование и парадигмалните рамки на първоначалния бакалавърски формат, които задават стил на мислене. В това отношение за основно достойнство на дисертацията смятам успешното преплитане на философската и богословската проблематика, на историкофилософското и историкобогословското изследване при стриктното спазване на концептуалната рамка на проблема за Д/другия (по сполучливото изписване на Св. Тудеков, използвано в дисертацията).

От това гледище най-много ценя посочения от докторанта трети принос на дисертацията, а именно разкриването на другостта в житиеописанията като проясняване на духовната, онтологичната, моралната и харизматичната страна на възможността и условията за встъпване на човека в благодатната реалност на обожението. Това е оригинално решение като „плетеница на другостта“, което може да получи неподозирани продължения чрез изследване и на други жития освен това на св. Иван Рилски. Този научен принос е плод на „сложна четворна конфигурация“ (с.137), която обвързва божественото инспириране и насочеността към ближния, свидетелството по отношение завета на Спасителя и трансцендирането на човешкото, без изпадане в греховно човекобожие.

На трето място бих изтъкнал композиционната структура на дисертацията като оригинална реализация на нейния систематичен замисъл. Стихотворението на Аверинцев е истинско попадение в тази насока. Методологичното встъпление чрез диалектическите реинтерпретации на текстовете на Николай Кузански (докторантът предпочита по-често срещаното: Николай от Куза) отваря концептуални пространства пред дисертацията. Те са успешно изпълнени чрез сравнението между постановките за Д/другия в старозаветната и източноправославната традиция. Избрани са подходящи и репрезентативни автори: Левинас, Бубер и Зизиулас. Анализирани са основните им произведения по темата. Контрапунктът в „лицето“ на философските концепции на Камю и Сартр внася необходимата острота и спомага за открояване на компаративните дестинкции в дисертацията.

Тя е организирана в предговор, увод, 4 глави и заключение. Те са добре балансирани както в изследователски план, така и като изложение на основните идеи и методологическия подход на дисертанта.

Не би било редно да отправям критични бележки към текста, защото те биха рефлектирали пряко както върху дисертанта, така и върху мен. Имал съм достатъчно време за критики и бележки. По този повод трябва да подчертая задоволството си от съвместната работа с о. Добромир. Като препоръка все пак ще отбележа това, на което обърнах внимание по-горе. Добре би било о. Добромир да продължи изследването на житията през призмата на Д/другия. Това изследване е ползотворно. Той би могъл да го използва в работата си в Духовната академия и Духовната семинария в Пловдив.

Докторантът формулира приносните моменти на своята дисертация в 3 пункта. Те са реални и доказани. Докторската теза е релевантна, систематично разгърната и достатъчно добре защитена.

О. Добромир има 3 публикации по темата на дисертацията, две от които са под печат.

Нямам принципни несъгласия с постановките на дисертацията.

Нямам съвместни публикации с дисертанта.

Заключение: Като имам предвид посочените теоретични приноси на текста, успешния баланс между историкофилософска, метафизично философска, историкобогословска и собствено богословска проблематика, проведеното систематично изследване и нравствените и религиозни проекции на защитаваните позиции, убедено и категорично предлагам на членовете на уважаемото научно жури по защитата на дисертацията на **о. Добромир Кирилов Костов** на тема: *Другият като философско-богословски проблем* да я гласуват за успешно защитена, като присъдят на дисертанта образователната и научна степен „доктор” по научната специалност *История на философията* в професионално направление **2.3. Философия**.

София, 06 април 2016 г.

Успение на св. Методий Славянобългарски

(проф. дфн Валентин Канавров)